

Robot als lookalike

De Deense universitair hoofddocent Henrik Schärfe (Universiteit van Aalborg) doet sinds deze lente onderzoek naar de reacties van mensen op de Geminoid DK, zijn mechanische dubbelganger, die verbluffend sprekend op hem lijkt. "Mensen vinden het eng, óf fascinerend", aldus Schärfe, die gisteren een lezing gaf op de conferentie Tedx Amsterdam.

Uit zichzelf kan de Geminoid DK niets. Ja, als je hem aanzet knippert de robot realistisch met zijn ogen en lijkt hij adem te halen.

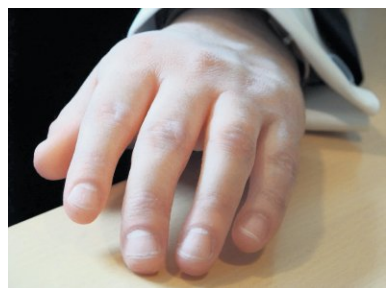
Eerder dit jaar liet Schärfe zien hoe hij zijn robot via computers bestuurt: een camera filmt het gezicht van Schärfe en de robot doet de uitdrukkingen na. Het geeft een onwerkelijk gevoel om alleen in dezelfde ruimte te zitten met de Geminoid, terwijl Schärfe vanuit de controlekamer via hem praat. Schärfe is al jaren geïnteresseerd in de vraag hoe mensen op technologie reageren.

"Voor mij zijn robots inmiddels veel meer een medium geworden dan een gereedschap", zegt hij. Bij een van zijn (nog ongepubliceerde) experimenten nam Schärfe een mondeling examen met een student af via de robot. Opvallend genoeg ging het examen vrij normaal. "De student zei: het is net alsof ik met de echte Henrik praat. De student kreeg trouwens een 10." Daarnaast is Schärfe zeer geïnteresseerd in zijn persoonlijke relatie met de robot, die hij zijn "tweede lichaam" noemt. "Er hangt een sfeer van intimiteit omheen. Ik wil bijvoorbeeld niet dat iemand zomaar het gezicht aanraakt. Dat mag alleen mijn familie." Zijn drie zonen vinden het geweldig om een 'tweede vader' te hebben en Schärfes vrouw vindt de robot wel schattig. "Ze vindt het fijn om hem te knuffelen. Het is heel raar om dat te zien. Het is geen jaloezie, maar het gevoel is... ongemakkelijk."

FOTO'S PETER TEFFER

De regel 'niet aanraken' geldt ook om beschadigingen te voorkomen. De Geminoid DK is een eenvoudiger versie van de Japanse Geminoid die is gebouwd in het evenbeeld van de Japanse roboticus Hiroshi Ishiguro. De DK is de enige Europese Geminoid, en hoewel hij een stuk

goedkoper was dan de eerste generatie Geminoid, kostte hij nog altijd ongeveer een miljoen Deense kronen (ongeveer 134.000 euro). Daarom zullen we in de nabije toekomst nog niet heel veel 'tweede lichamen' in vergaderingen zien, verwacht Schärfe.

Maar onlogisch vindt hij het gebruiken van robots als vervangende lichamen niet. Communicatie is nu al zeer afhankelijk van technologie: "Die weg zijn we al lang geleden ingeslagen. Wat de robot-ervaring anders maakt dan bijvoorbeeld een gesprek via skype, is zijn fysieke aanwezigheid. Dat wil ik onderzoeken: wat betekent het om ergens fysiek aanwezig te zijn?"

PETER TEFFER

